

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ (Ιωάν. 4, 5-42)

10/05/2026

*«Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν
ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» (στ. 24).*

Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης, στη σημερινή Ευαγγελική περικοπή, αναφέρει το διάλογο που είχε ο Ιησούς με μια Σαμαρείτιδα γυναίκα, στο φρέαρ (πηγάδι) του Ιακώβ. Δεν αναφέρει το όνομά της, αλλά τον τόπο της διαμονής της, τη Σαμάρεια. Οι Ισραηλίτες γιόρταζαν την ημέρα της Μεσοπεντηκοστής, όπου αντλούσαν νερό από την κολυμβήθρα του Σιλwάμ και με αυτό ράντιζαν το θυσιαστήριο του ναού, στο οποίο προσέφεραν θυσίες στο Θεό, πιστεύοντας ότι το αίμα των ζώων, θα ικανοποιούσε το Θεό, για τις αμαρτίες τους. Ο Κύριος, λαμβάνει αφορμή από αυτή την εορτή για να διδάξει τη Σαμαρείτιδα, μεγάλες θείες αλήθειες.

Το υλικό νερό που ζητά ο Κύριος από τη Σαμαρείτιδα, ανοίγει το διάλογο, με τον οποίο ο Κύριος, αποσκοπούσε, όχι να ικανοποιήσει τη δική Του σωματική δίψα, αλλά να οδηγήσει με τα λόγια Του, τη Σαμαρείτιδα, στην ψυχική της σωτηρία. Γιατί, *«θέλει, πάντα ανθρώπους σωθῆναι και εις επίγνωσιν αληθείας ελθεῖν»* (Α΄ Τιμ., 2, 4). Γι' αυτό η συνάντηση του Κυρίου με τη Σαμαρείτιδα δεν ήταν τυχαία: *«ἤθελε ν' ανοίξει το δρόμο προς την καρδιά της, για να την ελεήσει»*.

Το υλικό ὕδωρ ικανοποιεῖ μόνο το σῶμα του ἀνθρώπου, ἀλλά, το πνευματικό ὕδωρ, που εἶναι ὁ Χριστός καὶ ἡ θεία χάρις, ικανοποιούν την ψυχή. Για το λόγο αυτό ο Κύριος εἶπε στη Σαμαρείτιδα. *«Ὁποῖος πιεῖ ἀπὸ το νερό αὐτό (του φρέατος του Ιακώβ), θα διψᾷ πάλι, ἀλλὰ ὅποῖος πιεῖ ἀπὸ το νερό που θα του δώσω ἐγώ, θα γίνεῖ μέσα του πηγὴ νεροῦ που δε θα στερέψει, ἀλλὰ θα τρέχει πάντοτε, για να του παρέχει αἰώνια ζωή»*. Ο Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, λέει: *«ὅτι ὕδωρ ζων, που ἀναφέρει ὁ Κύριος, εἶναι ἡ Χάρις του Παναγίου Θεοῦ Πνεύματος, με την οποία ἡ ἀγὼνη ἀνθρωπότητα ἀπὸ κάθε ἀρετῆ, στολίζεται με πολλὰ ἀγαθὰ καὶ ἀρετές»*.

Στη συνέχεια, του διαλόγου, ο Κύριος, της αποκάλυψε το παρελθόν και το παρόν του βίου της και τα μυστικά της ζωῆς της. Εκείνη, δεν αρνεῖται τίποτε ἀπὸ τη ζωὴ της. Τότε ἀνοῖξαν τα πνευματικά της μάτια και ἀναγνωρίζει το Χριστό ως Κύριο και Προφήτη: *«Κύριε, θεωρῶ ὅτι Προφήτης εἶ συ»*. Τώρα ὁ διάλογος παίρνει πνευματικὴ μορφή και ὁ Κύριος της μιλά

για την ουσία του Θεού και την ορθή λατρεία Του. «Πνεύμα ο Θεός και τους προσκυνούντας Αυτόν εν πνεύματι και αληθεία δει προσκυνείν» (στ. 24).

Όταν λέμε, ότι ο Θεός, είναι πνεύμα, εννοούμε, ότι δεν έχει υλικό σώμα, δηλαδή, είναι άυλος, και γι' αυτό δεν μπορούμε να δούμε το Θεό. «Θεόν ουδείς εώρακε πώποτε· ο Μονογενής Υιός ο ών εις τον κόλπον του Πατρός, εκείνος εξηγήσατο» (Ιωάν. 1, 18). Και ο Ι. Χρυσόστομος λέει: «ούτε οι Προφήται, ούτε οι άγγελοι είδον τον Θεόν, όπως τον είδεν ο Χριστός κατά φύσιν και πολλή της ουσίας η συγγένεια και η ενότης».

Επιστημονικά, δεν μπορούμε ν' αποδείξουμε την ουσία του Θεού και «παραμένει ανεξιχνίαστη και ακατάληπτη στον ανθρώπινο νου». Η αλήθεια της υπάρξεως του Θεού, είναι έμφυτη στις συνειδήσεις όλων των ανθρώπων. Από τις ενέργειες και τις σχέσεις του Θεού με τον κόσμο και τον άνθρωπο, μπορούμε να γνωρίσουμε τις ιδιότητες του Θεού. Ο Θεός είναι Παντοδύναμος, γιατί από το μηδέν και μόνο με το λόγο Του δημιούργησε τον κόσμο. Ως πνεύμα δεν περιορίζεται στο χώρο. Είναι πανταχού παρών. Είναι άναρχος, δεν έχει αρχή ούτε τέλος, δηλαδή, είναι αιώνιος. Είναι Παντογνώστης, Πάνσοφος. Είναι Άγιος, δεν έχει αμαρτίες. Είναι η τέλεια αγάπη, γιατί δίνει τα αγαθά Του, σε όλους τους ανθρώπους. Είναι ακόμη, Πολυεύσπλαχνος και Μακρόθυμος, και περιμένει να μετανοήσουμε.

Επειδή ως πνεύμα, ο Θεός, είναι όλα αυτά, ο Κύριος, είπε στη Σαμαρείτιδα: «και τους προσκυνούντας, (τον Θεόν), εν πνεύματι και αληθεία δει προσκυνείν». Θα πρέπει, όμως, η εξωτερική μας λατρεία να συμβαδίζει με την εσωτερική μας διάθεση. Δεν μπορούμε να λατρεύσουμε και να προσευχηθούμε στο Θεό, όταν η σκέψη μας και η ψυχή μας είναι προσηλωμένα στα γήινα. Να τον λατρεύουμε με την αληθή επίγνωση της φύσεως και των ιδιοτήτων Του. Η Σαμαρείτιδα, με το να γνωρίσει το Χριστό, δε σώθηκε μόνο ψυχικά, αλλά έγινε και Ιεραπόστολος. Άφησε την υδρία της και με χαρά πήγε στην πόλη της και ανήγγειλε στους συμπολίτες της: «Δεύτε ιδετε άνθρωπον, ος είπε μοι πάντα όσα εποίησα· μήτι ούτος εστίν ο Χριστός;» (στ. 29). Από τη μαρτυρία της πολλοί πίστεψαν στο Χριστό. «Η πόρνη, έγινε Απόστολος και ισχυροτέρα των Αποστόλων, γιατί οι Απόστολοι μετά την επιφοίτησιν του Αγίου Πνεύματος ήρχισαν το κήρυγμα, ενώ εκείνη και προ του Πάθους και προ της Αναστάσεως κηρύττει τον Χριστόν», γράφει ο Ι. Χρυσόστομος. Κατά την παράδοση η Σαμαρείτιδα, πήρε το όνομα Φωτεινή και μαρτύρησε, για το Χριστό με τις αδελφές της και τα παιδιά της. Γιορτάζει 26 Φεβρουαρίου. Ο Κύριος, ζητά από τον καθένα μας κάτι

που δεν έχει μεγάλη αξία, για να μας προσφέρει Εκείνος, κάτι μεγάλο σε ηθική αξία, και αυτό το μεγάλο, είναι η ψυχική μας σωτηρία. Όσο καλύτερα γνωρίσουμε και πιστέψουμε στο Χριστό, από τα βάθη της ψυχής μας, τόσο περισσότερο επιθυμούμε, να κάνουμε πάντοτε το Θείο θέλημά Του. Αυτό συνέβη και στη Σαμαρείτιδα γυναίκα. Αναγεννήθηκε, πίστεψε και δέχτηκε το Χριστό μέσα στην ψυχή της και εκείνος, της άλλαξε ριζικά τη ζωή της.

Πρέπει να ζητήσουμε, να γευτούμε τη γλυκύτητα των λόγων και της Θείας Χάριτος του Ιησού. «Κύριε δός μοι τούτο το ύδωρ ίνα μη διψώ», (στ. 15). Αν δε ζητάμε το Χριστό, να τον βάλουμε μέσα στην ψυχή μας, αυτό δείχνει, ότι η αμαρτία μας έχει κάνει δούλους της και ο μόνος δρόμος που μας απομένει για τη σωτηρία μας, είναι η μετάνοια. Τότε και μόνο, θα μπορούμε να λατρεύσουμε το Θεό, «εν Πνεύματι και αληθεία».

Μακάρι, και εμείς, να μιμηθούμε τη Σαμαρείτιδα γυναίκα και να γίνουμε σαν και αυτήν Ιεραπόστολοι, για να φέρουμε το Χριστό, στις καρδιές εκείνων, οι οποίοι δεν πιστεύουν και σε όσους έχουν αδύναμη την πίστη. Αμήν!

Πρωτοπρεσβύτερος
π. Βύρων Λάππας
Εφημέριος Ενορίας Βουνοπλαγιάς